Lieta Nr.C31372714

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Rīgā 2014.gada 14.novembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa
tiesnesis E.Ernstsons
rakstveida procesā Rīgā, Baložu ielā 14, izskatīja civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014. gadanbsp; 10.aprīlī /pers. B/ *(turpmāk arī – prasītāja)* cēlusi Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ *(turpmāk arī - atbildētājs)* par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā pamatojoties uz Civillikuma 177.panta pirmās, otrās un ceturtās daļu, 179.panta pirmās, otrās un sestās daļas un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus dēla /pers. D/ uzturam EUR 96 ik mēnesi, bet ne mazāk kā valstī noteikto uzturlīdzekļu minimālo apmēru sākot no prasības iesniegšanas dienas līdz dēla /pers. D/ pilngadībai.

Prasībā norādīts, ka ar atbildētu prasītāja sastāv laulībā kopš /datums/, bet kopš 2012.gada septembra puses kopā nedzīvo, prasītājai un atbildētājam nav kopīgas saimniecības. Atbildētājs laulības šķiršanai nepiekrīt. Strīdu par bērna /pers. D/ aizgādību un saskarsmes tiesībām, kā arī par bērna dzīvesvietas noteikšanu prasītājai un atbildētājam nav. Puses nevar vienoties par uzturlīdzekļiem. Līdzekļus bērna uzturam atbildētājs dod neregulāri un nepietiekami.

Atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta pirmās daļas prasībām uz Atbildētāja pieteikumā norādīto dzīves vietas adresi, kas ir arī atbildētāja deklarētā dzīvesvietas adrese, nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojuma veidlapa. Atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{22}$panta prasībām atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības.

No lietas pievienotiem materiāliem izriet, ka Latvijas pasts tiesai nav atgriezis atbildētājam nosūtītos tiesas dokumentus.

Civilprocesa likuma 56.panta piektā daļa noteic, ka tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Savukārt Civilprocesa likuma $56.^{1}$ panta otrā daļa noteic, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētas dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Tiesa atzīst, ka par tiesvedību atbildētājam paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma nosacījumiem.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti, iebildumi nav celti, lūgumi nav pieteikti. Atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{21}$ panta otrajai daļai paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 250^{25}.panta pirmā daļa noteic, ka ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Tā kā puses nav izteikušas lūgumu lietu iztiesāt tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt sēdē, lieta atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmajai daļai izskatāma rakstveida procesā, paziņojot pusēm datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Ņemot vērā minēto un ievērojot, ka pusēm 2014.gada 7.oktobrī ir nosūtīts paziņojums par to, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un nolēmuma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā 2014.gada 14.novembrī, tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā ar tiesību normām, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi tālāk minēto apsvērumu dēļ.

Ar lietas materiālos esošo dzimšanas apliecību Nr./Nr./ pierādīts, ka /datums/dzimušā /pers. D/ vecāki ir atbildētājs /pers. C/ un prasītāja /pers. B/ *(lietas 11.lapa)*.

Konvencijas par bērnu tiesībām 27.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka dalībvalstis atzīst katra bērna tiesības uz tādu dzīves līmeni, kāds nepieciešams bērna fiziskajai, intelektuālajai, garīgajai, tikumiskajai un sociālajai attīstībai, kā arī uz vecāku(iem) vai citām personām, kas audzina bērnu, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa noteic, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa noteic, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Saskaņā arnbsp; Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.panta pirmo daļu bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša

aizsardzība un gādība, bet saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Savukārt Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

No prasības pieteikuma satura izriet, ka nepilngadīgais bērns /pers. D/ pastāvīgi dzīvo kopā ar savu māti prasītāju /pers. B/, un atbildētājs šo faktu neapstrīd. Tādējādi tiesai nav šaubu, ka nepilngadīgā /pers. D/ ikdienas aizgādību īsteno prasītāja, un līdz ar to, ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīda par to, ka atbildētāja pienākums ir maksāt prasītājai uzturlīdzekļus savas meitas uzturam.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" *(turpmāk - Noteikumi Nr.37)* noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. Katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: 1) katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; 2) katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēneša darba alga ir 320 *euro*.

Tādējādi secināms, ka laika periodā no 2014.gada 1.janvāra bērnam no piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kuru vecākam ir pienākums nodrošināt, sastāda 80 *euro* mēnesī, betnbsp; bērnam pēc 7 gadu vecuma sasniegšanas - sastāda 96 *euro* mēnesī.

Ievērojot bērna intereses, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi nosakāmi atbilstoši valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēram un jānosaka procentu izteiksmē, jo minimālās darba algas apmērs ir mainīgs, tādēļ, mainoties minimālās darba algas apmēram, bērns uzreiz varēs saņemt lielāku uzturlīdzekļu summu. Turklāt uzturlīdzekļu apmērs, kas noteikts procentos no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas, dod iespēju precīzi noteikt uzturlīdzekļu summu *euro*.

Ņemot vērā to, ka piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs mēnesī /pers. D/ uzturam atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam bērna uzturlīdzekļu apmēram, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, piedzenamo uzturlīdzekļu apmēra noteikšanai saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu un Noteikumiem Nr.37 nav nepieciešams vērtēt prasītājas un atbildētāja mantisko stāvokli un noteikt prasītājas un atbildētāja spēju uzturēt citu personu.

Civillikuma 177.panta pirmā daļa noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai (Civillikuma 219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Ievērojot to, ka pēc pilngadības sasniegšanas bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājai bērna uzturam piedzenami līdz bērna pilngadībai.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr.SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad prasība iesniegta tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Tādējādi secināms, ka ar tiesas spriedumu kā uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi - 2014.gada 10.aprīli, un tie maksājami līdz bērna pilngadībai, jo atbilstoši Civillikuma 177.pantam tikai līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā un uzturlīdzekļi maksājami Prasītājai bērna uzturam.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka par laika periodu no 2014.gada 10.aprīļa no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi dēla /pers. D/ uzturam līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Ņemot vērā to, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, tiesas izdevumi saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu, kas šajā lietā sastāda EUR 1152 (EUR 96 x 12 = EUR 1152). Līdz ar ko valsts nodevas apmērs ir nosakāms saskaņā ar Civilprocesa 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkta prasībām un tas sastāda EUR 172,80 (EUR 1152 x 15% = EUR 172,80).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu un 42.pantu no Atbildētāja par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,19 par prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1}pantam sprieduma daļai par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms labprātīgs izpildes termiņš - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un Civilprocesa likuma 1., 5., 8., 35., 39., 42., 43., 92. - 97., 189.- 193., 195., 204.^{1} un 250.^{25}pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. B/ maza apmēra prasību pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu pilnīgi.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam katru mēnesi EUR 96 (deviņdesmit seši *euro*) apmērā, sākot no 2014.gada 10.aprīļa līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos tiesas izdevumus - valsts nodevu EUR 172,80 (viens simts septiņdesmit divi

euro, astoņdesmit centi), kas jāiemaksā sekojošā kontā: Valsts kase, NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, Iemaksas mērķis: norāda datus personas vai lietas identificēšanai. Maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos tiesas izdevumus - ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,19 (četri *euro*, 19 centi), kas iemaksājami sekojošā kontā: Saņēmējs: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds un uzvārds). Maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Noteikt /pers.C/, personas kods /personas kods/, daļā par tiesas izdevumu piedziņu sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2014.gada 14.novembra, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnesis E.Ernstsons